

י' ניסן תשפ"א
23 מרץ 2021

לכבוד
מנהלי בתי מכירה פומבית

שלום וברכה,

הנדון: בקשה לעדכן את ארכיון המדינה במקרה של חומרים ארכיוניים-ממלכתיים

בשנה האחרונה אנו עדים למה שנראה כאינפלציה במכירה של חומרים ארכיוניים ממלכתיים בבתי מכירה פומבית. פעילות מאומצת של המדינה נוכח אירועים אלו הובילה לעיתים לעצירת המכירות ולהשבת המסמכים לידי המדינה, בהליכים שחלקם כלל פנייה לבית-משפט.

כדי למנוע טעות, אבקש כי לו יופנו אליכם חומרים ארכיוניים שלכאורה עונים על ההגדרה שבסעיף 1 להלן, שנועדו להיות מופקדים בארכיון המדינה בהתאם לסעיף 4, או שיש ספק אם הם חומרים ארכיוניים העונים להגדרה זו, ויבקשו את העמדתם למכירה פומבית, אנא צרו קשר עם ארכיון המדינה בטרם פרסום החומר הארכיוני על-ידכם, על מנת שמומחים מטעמנו יוכלו לתאם הגעה אליכם לצורך בדיקת החומרים. ככל שבדיקה תעלה שאכן מדובר בחומרים ארכיוניים ממלכתיים שמקומם בארכיון המדינה, אזי יש להפקידם בארכיון בהתאם לחוק.

חוק הארכיונים, התשט"ו-1955 (להלן – חוק הארכיונים) מסדיר את אופן ההתנהלות לגבי חומר ארכיוני כהגדרתו בסעיף 1 לחוק:

"חומר ארכיוני - כל כתב על גבי נייר או על גבי חומר אחר וכל תרשים, דיאגרמה,

מפה, ציור, תו, תיק, תצלום סרט תקליט וכיוצא באלה –

(1) המצויים ברשותו של מוסד ממוסדות המדינה או של רשות מקומית, להוציא

חומר שאין לו ערך של מקור

(2) המצויים בכל מקום שהוא ושיש בהם עניין לחקר העבר, העם, המדינה או

החברה, או שהם קשורים לזכרם או לפעולתם של אנשי שם;

בנוסף, קובע סעיף 4 לחוק הארכיונים שחומר ארכיוני יופקד בארכיון המדינה:

"בגנזך יופקד כל חומר ארכיוני של מוסדות ממלכתיים שקדמו להקמת מדינת

ישראל, וכל חומר ארכיוני של מוסד ממוסדות המדינה או של רשות מקומית

שנפסק קיומם ואין מוסד אחר יורש את מקומם, וכל חומר אחר של מוסד

ממוסדות המדינה או של רשות מקומית שאינו צריך שימוש עוד ושלא ניתן לבערו

לפי התקנות, או שאין בדעתם של המוסד או של הרשות המקומית לבערו אף שניתן

לבערו לפי התקנות".

ארכיון המדינה

כלומר, חומרים ארכיוניים ממלכתיים כמתואר בסעיף 4 לחוק הארכיונים הם רכושה של המדינה. הם לחלוטין אינם חפץ נטול בעלים, כי אם נכסי המדינה המחזיקה בהם כנאמנת הציבור כולו, בעיקר על מנת לאפשר לכלל הציבור לעיין בהם בבוא היום. לא ניתן להתייחס אליהם כאל חפץ עובר לסוחר ולסחור בהם בשוק החופשי לטובת כל המרבה במחיר.

אודה על שיתוף הפעולה מצדכם.

תודה וכל טוב,

רותי אברמוביץ

גנזת המדינה